

Ольга Кучма,

*д.ю.н., доцент, професор кафедри трудового права
та права соціального забезпечення*

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Соціальні допомоги захисникам: питання актуальності переліку документів для їх отримання

Військовослужбовці, працівники правоохоронних органів та інших силових відомств захищають Україну. Але захисники також потребують захисту: соціального, від бюрократії при реалізації права на отримання соціальної допомоги тощо.

Чинним законодавством з 01.01.2007 року державне обов'язкове особисте страхування вищезазначених категорій захисників замінено на виплату одноразової грошової допомоги, яку проводять безпосередньо Міністерства та відомства України (Закон України № 328–V від 03.11.2006 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань соціального захисту військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори, і деяких інших осіб» [1] та ін.).

На сьогодні, відсутнє державне обов'язкове особисте страхування вищезазначених категорій осіб, відповідно, у страхової компанії, яка раніше здійснювала державне обов'язкове особисте страхування працівників силових відомств (НАСК «ОРАНТА») відсутня ліцензія на здійснення такого виду страхування та страхова компанія не здійснює таких виплат.

Проте, і на сьогодні захисники змушені звертатися до підрозділів страхової компанії для отримання довідки про те, що страхова компанія не здійснювала їм страхової виплати. Вимога надання таких довідок з прогнозованою інформацією є зайвою бюрократичною тяганиною та створює клопоти захисникам щодо отримання додаткового документу.

Тому є необхідність оновлення переліку документів, необхідних для отримання захисниками соціальної допомоги (одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності).

Міністерство внутрішніх справ України притримується наступної позиції: Порядком та умовами виплати одноразової грошової допомоги [2] передбачено що якщо протягом двох років працівникові міліції після первинного встановлення інвалідності із втратою працездатності або ступеня втрати працездатності без установаження інвалідності під час повторного огляду буде встановлено згідно з рішенням медико-соціальної експертної комісії вищу групу чи іншу причину інвалідності або більший відсоток втрати працездатності, що дає йому право на отримання грошової допомоги в більшому розмірі, виплата проводиться з урахуванням раніше виплаченої суми. Інформація про дату здійснення страхових виплат колишнім працівникам органів внутрішніх справ, розміри та підстави, яка надається страховою компанією, є актуальною і забезпечує належний розгляд матеріалів щодо призначення чи відмови у призначенні одноразової грошової допомоги, зазначеній категорії осіб, із дотриманням вимог Порядку, а також ефективно і результативно використання бюджетних коштів, ресурс яких в умовах воєнного стану є вкрай обмеженим [3].

Безперечно, порядок отримання соціального забезпечення різних видів повинен передбачати такий перелік документів, який дозволить встановити всі необхідні для здійснення соціальної виплати обставини, унеможливить безпідставну виплату і ... буде відповідати сьогоденню.

Вимога відомства надати довідку від страхової компанії про те, що захисник не отримував до 2007 року страхових виплат, пов'язаних з його службою у правоохоронних органах, від захисника, який первинно отримав ушкодження здоров'я у 2010 році не обґрунтовується згаданою вище позицією Міністерства, а може бути пояснена тільки застарілістю переліку документів, який не відповідає сьогоденню та підлягає перегляду.

З огляду на вищезазначене, доцільно оновити інформацію в документах, які визначають порядок отримання соціальної допомоги працівниками різних силових відомств, а саме: виключити з переліку документів довідку НАСК «ОРАНТА» для осіб, у яких подія, що давала право на первинне звернення для отримання одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності настала після 01.01.2007 року.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань соціального захисту військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори, і деяких інших осіб : Закон України від 03 листопада 2006 р. №328 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/328-16#Text> (дата звернення 21.11.2022)

2. Про затвердження Порядку та умов призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без установлення інвалідності працівника міліції : Постанова від 21 жовтня 2015 р №850 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення 21.11.2022)

3. Лист від 17 листопада 2022 р. №1-01/4510. / Міністерство внутрішніх справ України. URL: file:///C:/Users/kuchma_ol/AppData/Local/Microsoft/Windows/Temporary%20Internet%20Files/Content.Outlook/90VNXYET/5273cef1-469e-4171-a449-a0b2dee3d713.pdf (дата звернення 21.11.2022)